

Kur farkında KDV uygulaması ve lehte veya aleyhte oluşan kur farklarının kurum kazancının tespitinde dikkate alınması hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.16.01-KVK 6-284
Tarih	15.04.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.16.01-KVK 6-284

15/04/2011

Konu : Kur farkında KDV uygulaması ve lehte veya aleyhte oluşan kur farklarının kurum kazancının tespitinde dikkate alınması.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketler Birliği bünyesinde tüzel kişiliği haiz bir kuruluş olarak; yabancı plakalı bir kara taşıtının Türkiye'de yaptığı kazada tamamen veya kısmen kusurlu bulunması halinde zarar gören kişinin başvurusu halinde hasar bedelinin tahsili ve muhatabına ödenmesi hizmeti ile Türk plakalı bir kara taşıtının yurt dışında yaptığı kazada kusurlu bulunması halinde zarar gören yabancı üçüncü kişinin başvurusu halinde hasar bedelinin muhatabına ödenmesi hizmetini ifa ettiğiniz, Türk plakalı taşıtların yurt dışında yaptıkları kazalar nedeniyle yabancı sigorta şirketlerine ödemenin döviz cinsinden yapıldığı, bu ödeme ile ilgili olarak tahakkuk, tahsilat ve ödeme olmak üzere üç aşamanın söz konusu olduğu, her üç işleminde döviz cinsinden gerçekleştirildiği ancak bu aşamalar arasında tarih farklılığı bulunduğu, tahakkuk, tahsilat ve ödeme işlemlerinin döviz

olarak yapılmasına karşın bu işlemlerin muhasebe kayıtlarına Türk Lirası (TL) cinsinden aktarıldığı bu nedenle Büronuz lehine veya aleyhine kur farkı geliri veya gideri olduğu belirtilerek, söz konusu kur farklarının vergilendirilmesi hususunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

1- Kurumlar Vergisi Kanunu Yönünden

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ıncı maddesinde; kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içerisinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Ticari kazancın tespitinde geçerli olan iki temel ilke "dönemsellik" ve "tahakkuk esası" ilkeleridir. Tahakkuk esası ilkesinde, gelir veya giderin miktar veya mahiyet itibarıyla kesinleşmiş olması, yani geliri veya gideri doğuran işlemin eksiksiz tekemmül etmesinin yanı sıra, miktarının ve işlemten kaynaklanan alacağın veya borcun ödeme şartlarının da belirlenmiş olması gereklidir. Ticari kazancın elde edilmesi tahakkuk esasına bağlanmış olduğundan, bir gelir unsurunun özel bir düzenleme bulunmadığı sürece, mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleştiği dönem kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir. Dönemsellik ilkesi ise bu gelir veya giderin ilgili olduğu döneme intikalinin sağlanmasıdır.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; söz konusu işlemlerin ifası esnasında Büronuz lehine veya aleyhine oluşan kur farklarının, kambiyo karı veya zararı olarak dikkate alınması ve bu tutarların doğrudan "690 Dönem Karı veya Zararı Hesabı" ile ilişkilendirilmek suretiyle ilgili dönem kurum kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

2- Katma Değer Vergisi (KDV) Kanunu Yönünden

3065 sayılı KDV Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tâbi olduğu; 4 üncü maddesinin 1 numaralı fıkrasında, hizmetin, teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemler olduğu, bu işlemlerin, bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi şekillerde gerçekleşebileceği; 10 uncu maddesini (a) bendinde, vergiyi doğuran olayın mal teslimi veya hizmetin yapılması anında meydana geldiği; 20 inci maddesinin 1 numaralı fıkrasında, teslim ve hizmet işlemlerinde matrahın bu işlemlerin karşılığını teşkil eden bedel olduğu; 2 numaralı fıkrasında, bedel deyiminin, malı teslim alan veya kendisine hizmet yapılan veya bunlar adına hareket edenlerden bu işlemler karşılığında her ne suretle olursa olsun alınan veya bunlarca borçlanılan para, mal ve diğer suretlerde sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamını ifade ettiği; 24 üncü maddesinin (c) bendinde ise, vade farkı, fiyat farkı, prim gibi çeşitli gelirler ile servis ve benzer adlar altında sağlanan her türlü menfaat, hizmet ve değerlerin matraha dahil olduğu hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, yabancı plakalı bir kara taşıtının Türkiye'de veya Türk plakalı bir kara taşıtının yurt dışında yaptığı kaza nedeniyle zarar gören şahsa Büronuz tarafından aktarılan hasar tazminatı, bir teslim veya hizmetin karşılığını oluşturmadığından KDV'nin konusuna girmemektedir. Bu nedenle, KDV'nin konusuna girmeyen bir tutarın döviz cinsinden ödenmesi halinde Büronuz lehine veya aleyhine oluşan kur farklarının da KDV'ye tabi tutulmaması gerekmektedir.

Öte yandan, bu aktarma işi karşılığında Büronuz tarafından talep edilecek hizmet bedeli üzerinden genel oranda KDV hesaplanıp beyan edileceği tabiidir.

3- Vergi Usul Kanunu Yönünden

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsikinin mecburi olduğu, 229 uncu maddesinde ise faturanın satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olduğu hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanunun 215 inci maddesinde ise kayıt ve belgelerde Türk para birimi kullanılacağı, belgelerin Türk parası karşılığı gösterilmek şartıyla, yabancı para birimine göre de düzenlenebileceği hükme bağlanmıştır.

Söz konusu işlemde sigorta şirketi adına tahakkuk ettirilen hasar bedeli için tahakkuk ettirilen tarihten itibaren Büronuz tarafından yedi gün içerisinde sigorta şirketi adına fatura düzenlenmesi gerekmektedir.

Öte yandan, bedelin tahakkuk tarihi ile sigorta şirketinden tahsil edildiği tarih arasında Büronuz lehine kur farkı oluşması durumunda, söz konusu kur farkları için Büronuz tarafından sigorta şirketi adına fatura düzenlenmesi, Büronuz aleyhine kur farkı oluşması durumunda ise sigorta şirketi tarafından Büronuz adına fatura düzenlenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.